

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Caput I. Paralyticus puer utroque pede claudus, vinitor, cui brachium
aruerat, duæ mulieres divinitus punitæ, et vir nobilis ex diuturno morbo
pene confectus, incolumes redduntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

AUCTORE
ANONYMO.

in Sanctis suis laudetur. Sacrum ergo pii Patris nostri corpusculum, sacrum quietis ejus tumulum, sacros ejus cineres pio affectu foveamus, diligamus, veneremur fideliter, suppliciter, humiliter. Implumes et imbecilles pulli sub alas gallinæ confugiamus, ut ab ea protecti ac defensati ipsius interventu gratiam et misericordiam consequamur; ne illo Evangelico denotemur elogio: « Quoties volui congregare filios » tuos, quemadmodum gallina congregat pullos » suos sub alas, et noluiti c? »

ANNOTATA.

a Ex hoc aliisque hujus Opusculi locis statui, auctorem illius Lambacensem monachum fuisse; nec diversum esse ab auctore præmissæ Vitæ, probavi in Commentario prævio num. 13.

b Etiam aliis minus peperisset lædè, si subleptis ab ineptis parergis abstinisset.

c Matth. cap. 23, v. 37.

CAPUT I.

Paralyticus puer utroque pede claudus, vinitor, cui brachium aruerat, duæ mulieres divinitus puni- tæ, et vir nobilis ex diuturno morbo pene confectus, incolumes redduntur.

CAP. I.
Paralyticus
et contractus,
dum Juvavium vehitur.

a

C

b

Lambaci ad
B. Adalberonis
sepulchrum
depositus.

c

Vergente mundi vespere, cum Sol justitiæ radiis misericordiæ clementioribus, stillicidiisque gratiæ uberioribus Lambacensem locum visitare dignaretur, paralyticus quidam de parochia, quæ dicitur Gutowa, in confinio Bohemorum, vehiculo brevi conducto pretio superjectus, ad Juvaviensem a se transportari ecclesiam impetravit. Comitabantur cum eo plures ex eadem regione illustres viri, divites, mediocres, pauperesque, causa orationis limina Sanctorum petitori, salutisque, quam audierant ibi celebrari, participes effici gestientes. Evolverat enim fama, quemlibet peccati contagione obvolutum, a liminibus oratorii, justitiæ dicantem divina, suspendi et arceri (sicut etiam de Maria legitur Ægyptiaca b) nec quemquam, nisi bene emendatum, solerterque vitii emundatum, posse ingredi.

5 Ventum est ergo ad Lambacensem locum: ibi metam suæ itionis fixerat, ibi omnium sacra loca invisere cupientium portus et asylum erat, ut confessionis medela mundati, poenitentia et satisfactione purificati, tutius et liberius Sancta Sanctorum peterent. Comites perinde fidi, misericordia moti, paralyticum gestatoriae e impositum, monticuli que verticem, super quem monasterium beate Dei Genitricis constitutum habetur, fortiter nitendo scandentes, oratorium introeunt, homuncionem illum juxta sepulchrum beati Præsulis excutiunt. Videres enim (excepta facie humana) non jam hominem, sed simulachrum: nam quasi truncus erat ficulnus inutile

lignum, manibus recurvis, brachiis rigentibus, D pedibus innexis natibus. Diurno itaque peracto Officio, Fratres ab oratorio secedentes ad sua rediere. Interim plebecula, quæ cum languido venerat, singulis perlustratis altaribus, orationi vacant, peccata sua confitentes, Deum precibus placant et fletibus.

4 Paralyticus itaque, longa vocatione quassatus, dolorisque vehementia angariatus, somnum arripuit (quid in somnis viderit, mente excidit) et ecce, repente se suberigens clamore ingenti vociferatur, fragor nervorum et compago viscerum se solventium in tota ecclesia personat. Plebs novitate rei perculsa ocyus advolat; plantis firmiter stantem reperit, quem pridem solo stratum reliquerunt. Deinde pater monasterii cum omni congregatione supervenit; quid factum sit, inquit, veritatem rei a comitibus percipit. Illis autem tardius fidem accommodantibus, et aliquantulum super hac re titubantibus, is, qui sanatus fuerat, adjuratus per nomen æterni Dei et Salvatoris Jesu Christi, per omnia Sacramenta, per omnia jura jurat, confirmat credibiliter et veraciter, civibus suis et comitibus id ipsum contestantibus, in id ipsum consentientibus, se omni tempore debilem, omni destitutum officio membrorum, multis non modo diebus, sed annis, contractum, solius incoluisse lectuli sentinam d, in gemitu laborasse, per singulas noctes lachrymis lectulum suum lavasse, lachrymis stratum suum rigasse.

5 Quid miserum, miseris longis afflictum, ulterius querendo et sciscitando alligitis? Ecce enim, Deus, omnium exauditor, intercedentibus beati Pontificis istius meritis, preces meas exaudivit, et eduxit me de lacu miseriæ, et de luto fecis; eripuit me de tribulatione, quæ circumdedit me, et statuit me supra pedes meos, et direxit (ut ipsi cernitis) gressus meos. Tunc cedunt, tunc tot ac tantis adstipulationibus edocti credunt: exin GLORIA IN EXCELSIS DEO tollitur, et nomen ejus laudibus exaltatur, qui salvos facit sperantes in se, qui neminem vult perire, sed omnes ad cognitionem nominis sui venire. Sic veterosa exutus tunica et ærumnosa, vestimentoque salutis et indumento lætitiæ indutus, ad suos, quasi novus homo, pedes regreditur, qui prius alieno ad vadendum utebatur vehiculo, cunctis civibus, notis et cognatis grande et delectabile spectaculum in se ipso offerens. Acta sunt hæc eodem anno, quo beati Virgillii ossa sunt revelata e, in Vigilia S. Johannis Baptistæ: nec ea veterum relatione cognovimus, quia oculis nostris ea vidimus.

6 In vicinia claustrii juxta xenodochium, in monticulo f, cui collateralis est alter mons excelsus satis valde, ædiculæ pauperum tunc temporis fuerant collocatæ, ubi natus est infantulus, primo quidem ortu omni forma membrorum nullam habens eclipsin g, sed adeo integer et incolomis habebatur, ut nullum naturalis corruptionis vestigium in eo videretur. Dein procedente tempore sensim cepit ægrotare, ægrotando deficere; deficiendo uterque pes contra se invicem introrsum contrahitur et recurvatur. In radice autem monticuli rivulus blando præterfluit susurro, cujus vocabulum, quia omnibus fere patet, supersilire h potius, quam adnotare, dignum duximus. Mater itaque infantuli, exemplo Rachaelis filios suos deplorantis, inconsolabiliter flebat et mœrebat, pectora contundens, lachrymarum

integram
membrorum
incolomitatem

E

d

repente oblituit anno
1181.

F

e

CAP. II.
Puer, pedibus
introrsum
contractis,
claudus,

f

g

h

A lachrymarum flumina fundens; quia tenera pueri ætatura in doloribus et ærumnis dies suos consumptura foret.

*ad ejsdem
Beati tumu-
lum allatus,
subito cura-
tur.*

7 Dicentibus namque cognatis et notis, vicinis et extraneis, cum penes se haberet montem, in quo oportet orare, montem, in quo beneplacitum est Deo habitare in eo, cur ibi non expe-teret suffragium, ubi etiam extraneæ nationes, divinum sibi non discredere, Sanctorum mediantibus meritis, affore adiutorium; abiit, infantulum suum sepulchro beati Adalberonis applicuit, orationeque completa, et ritu devotionis consummato, infantulum sanum recepit, quem eo ægrotantem detulit. Minus enim necessarium fore putamus, ut hæc historiola alieno fulcitur testimonio: nam et is, de quo sermo est, infantia meta transcensa, ætatem nunc habet: ipse de se et pro se loquatur. Nam et nos vidimus eum claudam, videmus etiam eum nunc exilientem, ambulantem, et laudantem Deum.

*CAP. III.
Idem contin-
git vinitori,*

B 8 De Marchia Pannoniorum *v* vinitor quidam, Slavica gente oriundus, brachium habens dextrum, humero quasi inutile dependens lignum, cum jam per omnia inutilis sibi redditus foret, et officia manuum, quibus hæc vita regitur, penitus illi auxilium denegarent, pro instanti necessitudine, pro spe recuperandæ sospitatis loca sacra peragraræ, Domino pro suis supplicare errantibus, votum vovit, et solvit. Nam brachium ab humero usque ad summas manus cocturis frequentibus adeo ustulaverat, ut modicum quid, exceptis stigmatum maculis, in brachio appareret; et hoc ea de causa, ut pus omne imis emergens *v* visceribus, dolor cederet. Sed minime profuit, immo magis obfuit; quia dolorem dolori apposuit. Nec mirum, si caudæ humaneque medicina parum operatur, cum Largitor salutis contemnitur.

** imo omni
pure
* emergente*

*cui brachium
dextrum exa-
ruerat.*

9 Is ergo perveniens ad Lambacensem locum, clam oratorium ingreditur, sepulchro beati episcopi Adalberonis proximans, solo sternitur, sinistra manu brachium aridum tumulo imponit, orationem fundit, meritis beati Præsulis curatur, officio pristino recuperatur. Jam enim quasi tertia instabat hora primæ refectionis, et ipse mendicando stipem, ut paululum recrearetur, petebat. Idioma namque linguæ suæ *k* idiomati

k

C Teutonico inordinate et indiscrete commiscens, corruptissimos balbutiendo profundeabat solæcismos, et barbarizando infrensens, ridiculosa edit semiverba, quæ audientibus cachinnum parent. Hæc ab ipso lachrymosis percepimus vocibus, hæc manibus tractavimus: testis est enim scientiarum Dominus, nos nil fingere. O si possemus ex pluribus modicam saltem veritatis scintillulam elicere.

*CAP. IV.
Inter multos
Lambacum
accurrentes
in Hebdoma-
da Majoræ,*

l

10 Tempore illo Quadragesimalis observantia, quo cuncta per orbem Ecclesia, Christi ardens sequi vestigia, corpus vigiliis, jejuniis affligens, præcepto Domini parens, parcius utens verbis, cibis et potibus, reliquisque, quæ convenientia hujus temporis exarata tenet, quæque non est opportunum *l* nunc latius persequi, appropinquante jam die festo Redemptionis nostræ, multi non solum ex vicinis, sed etiam ex remotis regionibus, ad Lambacensem confluxere locum, plerique causa orationis, plerique, ut sacratissimis diebus divinis interesse cultibus valerent; alii, ut vulnera animarum intrinseca medicamine Confessionis, et fomento poenitentia curarent, seipsos secundum con-

scientiæ meritum bene diducantes, sicut Apostolus monet: « Quodsi nosmetipsos diducamus, non utique judicemur: cum judicamur, a Domino corripimur, ut non cum hoc mundo damnemur *m*. » Alii eo tendebant, ut vivificis Christi Sacramentis ibi tutius communicarent, ubi tutæ custodiæ secundum Deum vacare valeret. Idcirco enim juxta antiquam Patrum institutionem hoc observat Ecclesia, ut in tribus sacramentalibus festis ad Sacramentum Christi accedat *n* Ecclesia propter diversos casus, qui mortalibus possunt accidere, propter eos, qui subitanea et improvisa morte intereunt, ut his præmuniti Sacramentis inveniantur tandem in numero justorum, refrigerii rore percepto, ut dicitur: « Justus, si morte præoccupatus, fuerit, in refrigerio erit *o*. »

11 Nitendum est ergo omnibus viribus, ut illuc repatriemur *p* per parsimoniam, unde cecidimus per gastrimargiam *q*. Perpendamus, attendamus, quanta mala, quanta scelera mundo protoplasti intulerit inobedientia; quid gratiæ, quid miserationis contulerit Christi usque ad mortem obedientia. Considerandum pertimescendumque nobis est, quia propter infaustum temerariumque morsum pomi infinita milium milia in ventrem nequitia suæ Leviathan absorbit, sicut per Job dicitur: « Absorbebit fluvium, et non mirabitur, et habet fiduciam, » quod influat Jordanis in os ejus *r*, *v* fluvio gentiles et Judæos significans; Jordane baptizatorum numerositatem mysticans. Nunc vero inobedientia obedientia eliminatur, mors morte destruit, morsus nequitia gustu fellis et aceti pellitur. Verum, quia propter brevitatem historiæ subsequentis parum, quod ad rem non pertinuit, exorbitavimus, nunc in orbitam convertamur.

12 In quarta feria, quæ Dominicam antecedit Cœnam, quam multi reverenter observant, jejuniis et orationibus insistentes propter Christi traditionem *s*, sicut sextam feriam propter ejus passionem, Sabbatum propter Genitricis ejus venerationem, inter cæteros, qui propter dies sollemnes Lambach concurrerunt, venit mulier quædam, sinistra manu ferens muliebris exercitii instrumentum, quod nos vulgo Colum vocamus, cui mulieres pensis adnexis ad nendum cottidiano insudant labore. Quæ dum nocte ferianda, vespere videlicet Sabbati, usque ad crepusculum noctis, qua requiescere ab omni opere Christianis præcipitur *t*, ipsa acrius nendo laboraret, nunc dormitans, nunc evigilans, capite a cervice jam ad cadendum dependente, fusus in terram labitur. Hinc experrecta, colum, casum minitantem, sinistra, ne penitus rueret, arripuit, arreptum tam stricte tenuit, ut nulla ratione erui potuisset.

*mulier colum
manui divini-
tus innexam
gerens,*

s

F

t

13 Conclamant domestici, concurrunt cives et extranei, factum mirabile obstupefacti mirantur. Conjicientes autem, dolo muliebri id fieri, fortibus fortiores, fortioribus fortissimi, ut colum ab ea evellerent, succedunt, illa præ doloris nimietate vociferante, ne se læderent; a Deo factum crederent, quia legem prævaricata sit. Venit ergo ad tumulum beati Adalberonis, et multitudine, quæ hac die convenerat, circumstante et inspectante, flens et ejulans procubuit, orationem luctuose satis fudit, et infra hymnos matutinos, cunctis admirantibus, manus divinitus resolvitur, ad terram colus labitur, postea aliquantisper juxta sepulchrum ob memoriam signi

*post fusas
preces libera-
tur;*

u

AUCTORE
ANONYMO.

u

CAP. V.
uti et altera,
cui fusus in
violati festi
pœnam

x

manui adhaer-
erat.

B

* an petitam!

y

CAP. VI.
Vir nobilis
gravissime
agrotans, ca-
lesti visione
monitus.

z

aa

ad Beati tum-
bam delatus,
continuo sa-
natur.

signi salutaris appenditur u, et laus ei ab omni-
bus concinitur, qui in Sanctis suis est gloriosus
et mirabilis. Quodsi necessitas exposceret, in
testimonium, non duos vel tres, sed totam illam
produceremus ecclesiam: nam et si illud quid
valet, quæ retulimus, oculis nostris vidimus.

14 Consequens videtur, et seriei narratiun-
culæ non contrarium, immo congruum, si præ-
cedenti miraculo factum mulieris prævaricatricis
subnectamus, ut videlicet colo fusum jungamus,
quia aliquam cognatam viciniam fusus cum
colo habet. Nam et unum sine altero nil valet,
sicut ensis absque capulo inutilis est. Mulier-
cula quædam, dum nocte sollempni, qua ferian-
dum foret, instans in jus x nendo vexaretur,
fuso jam stamine completo, dum eum avellere
nititur, manui ejus tam firmiter innectitur, ut
nullo trahentium nisu, nullo motu erui potuis-
set. Cognati, vicini, noti et amici, ut eam con-
solarentur, singuli de suo loco venientes, et circa
eam sedentes, divinitus conceptum offerant ei
consilium, sicut amici Job fecisse leguntur.

15 Sed isti diviniore intentione, Quid tu,
inquunt, salutem tuam negligis? Cur te con-
temnis? Qui sibi nequam, cui bonus? Age ergo,
et nunc tandem aliquando redi prævaricatrix
ad cor, jacta cogitatum in Domino, spera in eo;
et ipse te enutriet; transmigra Lambach ad lo-
cum Deo dilectum, locum gratia et miseratione
repletum, quem longius remoti gratia recupe-
randæ sanitatis expetunt, et petita * percipiunt.
Propitiabitur enim tibi Deus, sicut multis pro-
pitius est: habebis nos comites, fidos in
omnibus cooperatores, devotos salutis tuæ
fautores. Illa spes his y animata, fidelibus
adquiescens suasionibus, ad locum tendit præ-
fatum, ante sepulchrum beati Viri contritione
plenissima procubuit, oratione ad Dominum
fusa, comitibus Deum in veritate invocantibus,
manus diu clausa resolvitur, fusus, manui ad-
hærens et inhærens, eruitur, et laus in cælum
cum gratiarum actionibus attollitur.

16 Miles, cujus nomen z, quia notissimus
est, silentio magis transire, quam onerare, ma-
luisse, longa ægritudinis inedia depressus,
lectum incidit valetudinis, febribus, aliisque
incommodis acerrime die noctuque laborans,
lachrymis, suspiriis, stratum suum indies ri-
gans. Jam omnia membra, quasi emortua, offi-
cia sua amiserant, jam corpus effectum aa usque
ad interneccionem languerat, jam desperatus et
ab omnibus neglectus jacebat; vix vitalis halitus
in pectusculo saucio spirabat, vix lumina habentia
lucem hauriebant, jam medici omnia, quæ
rodere et emungere quiverant, asportaverant;
cum, ecce, Dominica nocte, quæ octava a die
sacratissimæ Resurrectionis obvenerat, nocte
fere tota luctibus et gemitibus consumpta, ut
mos est languentium, crepusculo diei jam pro-
ximante, præ nimia fatigatione obdormisceret,
veneranda ei apparuit persona, angelica facie
nitida, stellantibus oculis dulcis et grata, ore
sereno, vultu jucundo, stola Pontificali amicta
perlucida, et sic eum alloquitur.

17 Quid tu, inquit, homo, somno inertie
deprimeris? Non intelligis, parum humanum
tibi profuturum adjutorium, quamdiu divinum
contemnis invocare auxilium? Si propitium
cupis tibi fore Deum, si iram mitigare gestis
Tonantis, si vincula tribulationis imminens
vis dirumpi, et a præsentis languoris agone
eripi, versus Lambach, omni submota occa-

sione bb, gressus dirige, Sanctorum obnixè
efflagita suffragia; et sanaberis. His dictis, vi-
sio, quæ apparuit, oraculo perorato, disparuit.
Aurora cursum provehente, æger somno excitus,
visionem uxori et filiis retulit; qui visitatione
misericordis Dei animati in lachrymas solvun-
tur; moxque vehiculo ascenso, ad locum sibi
divinitus demonstratum tendit. Dein manibus
servulorum ad tumbam beati Pontificis duci-
tur, orationis devotione rituque oblationis,
quam ei prædicta revelavit, edocuitque visio,
percelebrato, miles surrexit incolumis, pedes
domum revertitur, qui prius vix alieno fultus
adminiculo ad eundem utebatur.

ANNOTATA.

a Juvavia, vel Juvavium, nunc communis
Salisburgum, vulgo Saltzburg, Germaniæ civitas
archiepiscopalis est in circulo Bavarica, caputque
Salisburgensis ditionis, quæ in sui archiepiscopi
dominio est.

b Consule hujus Sanctæ Vitæ cap. 5, num. 22
et sequenti, in Opere nostro ad diem 2 Aprilis.

c Id est: Lecticæ.

d Id est: Lectulo suo perpetuo decubuisse.

e S. Virgili Salisburgensis episcopi ossa re-
perta fuisse anno 1181, jam observavi in Com-
mentario prævio num. 11; atque hinc liquet de
ætate scriptoris, qui dicti paralytici curationis
oculatum testem se proficitur. Hinc etiam simul
collige, cur supra laudati peregrini e confinio Bo-
hemorum Salisburgum profecti fuisse dicantur;
nimirum, quia tunc S. Virgili, aliorumque trium
Sanctorum Salisburgensium antistitum corpora
inventa multis inclaruerant miraculis; de quibus
vide Baronium in Annal. Eccles. ad eundem
annum. De S. Virgilio agendum erit in Opere
nostro ad diem 27 Novembris, quo ille in Mar-
tyrologio Romano celebratur.

f In monticulo desideratur apud Joan. abb.

g Id est: Defectum, ut habet Joan. abb.

h Apud eundem: Supersilere.

i Id est: De limite seu confinio Pannoniorum.
Marchia enim Latine regionum Limitem, confi-
nium sonat.

k Slavoniæ videlicet ex præmissis.

l Apud Joan. abb. male: Quæque non est im-
portunum.

m Epist. 1 ad Cor. cap. 11, v. 51: Quod si
nosmetipsos dijudicarem, non utique judica-
remur: dum judicamur autem, a Domino corripi-
mur.

n Scilicet non eadem semper fuit disciplina
Ecclesiæ in sacra Communione præscribenda.
Quod huc spectat, Concilii Agathensis canon 18
sic habet: Sæculares, qui Natale Domini, Pascha
et Pentecosten non communicaverunt, Catholici
non credantur, nec inter Catholicos habeantur.
Illatus hic canon est in Decretum Gratiani De
Consecrat. distinct. 2, cap. 9.

o Sapient. cap. 4, v. 7.

p Id est: Revertamur in patriam.

q Monet hic Pezsius, in Lambacensi codice vi-
tiose legi: Castrimariam. Est autem Gastrim-
margia vox Græca, Latine ventris voracitas, seu
gula. Joannes abb. substituit: Inobedientiam et
gulam.

r Job cap. 40, v. 18, ubi ista dicuntur de
Behemoth. Consule interpretes de literalis ac my-
stico hujus loci sensu.

s Quomodo

A s Quomodo hæc accipienda sint, collige ex Nicolao I Papa in responsis ad consulta Bulgarorum apud Labbeum tom. VIII Concilior. col. 318. Quarta feria quamvis e ceteris diebus præter sextam feriam sit amplius mœroribus operandum, pro eo, quod Dominus ipso jam die in corde terræ, id est, Judæ traditoris, quodam modo sepultus erat, dum hunc ipse morti tradere meditabatur, tamen etc.

t Fuit aliquando variis in regionibus consuetudo, ut pridie Dominicæ diet a solis occasu a servilibus operibus abstinendum esset.

u Nempte: Colus.

x Ita in codice Lambacensi, teste Pezio. Joan. abb. has duas oculos in jus prætermisit. Quid si legendum sit injussa; aut in jus pro contra fas hic ponatur?

y Joan. abb. Spe hac.

z Teste Pezio, in ora codicis Lambacensis eadem, qua cetera, manu adscriptum legitur: Gebhardus de Hornaren: quam ob rem Joan. abb. hunc locum sic reddidit: Miles quidam notissimus, nomine Gebhardus de Hornaren. Ceterum vulgo notum est, vocem Miles isto ævo Virum nobilem significare.

B aa Apud Joan. abb.: Effectum.

bb Ibid. Subjuneta occasione.

CAPUT II.

Gravibus morbis conflictati per Beati patrociniū sanitate potiuntur.

c. p. vii.
Apud fluviolum Lambach

a

P arum videtur, quod dicturi sumus, sed tamen, quia memoria obviavit, supersedendum, non putamus. Lento murmure fluviolus inter duo serpit montana, qui tribus a distinguitur nominibus. Duo ex his, quia valde sunt nota, et præsentī minus necessaria videntur themati, silentio præterimus; tertium, quia nunc ad rem pertinet, ponemus. Tertio, ut prædictum est, loco Lambach nuncupatur, unde et locus noster b vocabulum est sortitus, a quo et viculi adjacentes nomina acceperunt. Fluviolus enim ille ad irriganda flaccientia c diversas in partes derivatur, ex utroque latere amœna meatu suo fovens prata, insuper diversis adminiculatur hominum usibus, in circuitu passim commanentibus; ad postremum vero, terra, qua generatus est, absorptus in planitie quadam immergitur. Est aliquid, sub rivulus aquarum habitacula hominum constabilliri, et residere juxta fluentia plenissima. Hæc, topographia cogente, quæ in his et in aliis plerisque locis necessaria probatur, dicta sunt, qua ignorant ad viam deducuntur, sicut cæci baculis reguntur.

mulier quædam ex morbo ad extrema deducta,

d

19 Super ripam annis prælibati casæ sunt dispositæ, in quarum una mater-familias d infirmata ad extrema pœne est deducta. Jam corpusculum longa et inveterata tabe olidum, quasi truncus inutilis, vix tenuissimo spiramine vividum, ut exanime putares, jacebat; lumina terra caligo opererat, lingua faucibus adhærens officii sui penitus impos erat; pulsus venarum pertenuis, vel nullus sentiebatur, gelida rige-

bant omnia membra, aliqua in ea signa mortis clarebant certa, ut humana conijcere potuit sagacitas. Maritus ejus aberat, in silvam lignorum fascem congregaturus abierat: conclamat familia, convolat, clamore exaudito, exera vicinorum turba, solantur flentes, spem lugentibus repromittunt. Mittitur cursim nuncius, vocatur maritus, advolat citatus; viso uxoris periculo, domum replet luctuosis ejulibus, non modo mortem dolens uxoris, sed quia Sacramentis Christi minus præmunita vita decedere videbatur.

20 Quid plura? Saniorum persuasus consilio, Lambach gemebundus, gressu titubante, currit, et exanimis orat sacerdotem, ut Viaticum offerat ægotanti. Venit sacerdos, cui cura hæc credita erat, sedet opperiens, si forte aliqua experientia auribus captare queat vitalis halitus spiracula. Aure propius adhibita, officia capitis sunt muta: admonet de Confessione, non erat vox, neque sensus. Facto autem silentio quasi media hora, cum subito oculi languentis aperiuntur, lingua palpitans ad verba formanda relaxatur, valor corporis emortui recreatur. Quærunt, qualiter ad vitam redierit. Respondit: Ego, inquam, cum in meditatione mea exardesceret ignis, meditata sum cum corde meo, si miseratione superni Inspectoris vita mihi redderetur, Lambach me ituram, ad sepulchrum beati Adalberonis vota reddidit. Mox mirum in modum (quod dictu incredibile sit) ut cogitatum meum jactavi in Domino, affuit velox miserentis Dei misratio, affuit solitæ pietatis ejus propitiatio; mox mihi sum reddita, sensus cum vita rediit, quæ usque ad portas mortis appropinquaveram.

21 Videsne, bene congruere his, quæ dicta sunt, illud Davidicum: « Cor contritum et humiliatum non spernit Deus e? » Et item: « Prope est Dominus omnibus se invocantibus f. » Tum Sacramento vivifico libato, altera die, viribus divinitus redintegratis, surrexit incolomis, tertia demum die Lambach proficiscitur, immolans Deo sacrificium laudis, et redens Altissimo vota sua, confitens ei, quia ipse sit adjutor in tribulatione, quia ipse solus laborem et dolorem consideret. Nil refert in conspectu Dei cæli potius exaudire vocem deprecationis et vociferationis in templo, quam affectum piæ devotionis, cordis compunctionem sine strepitu vocis in lecto. Bene ergo pius Remunerator remunerat sanctæ et immaculatæ cogitationis devotionem, melius bonæ exhortationis locutionem, optime Domino placitam operationem. Et e converso perversæ cogitationes separant a Deo, probata autem virtus corripit insipientes.

22 Quod luce clarius probatur in Nabuchodonosor, qui tumens superbia corde tenus, iniquitatem superbiæ commixtam meditatatus est in cubili suo, astitit omni viæ non bonæ, malitiam autem non odovit, cornua superbiæ in altum extulit, iniquitatem in excelso locutus est. Et quia bestialiter sensit, dum se, ut Deum, adorari imperavit, bestialiter vixit, bestia factus est g, ut quidam de eo satyrizando sic carmine ludit:

Qui Jove major erat, fortunæ ludicra llerat,
Tunc homo bos fuerat, qui Jove major erat.
De quo suisque complicitibus alias dicitur: « Di- » spersit Deus superbos mente cordis sui: de- » posuit

AUCTORE
ANONYMO.

vovens Beati
sepulcrum
adire, sensi-
bus subito
reddita,

E

et sacro Via-
tico refecta,
postridie pla-
ne convalescit.
Auctoris ad
hæc

e

f

F

parerya quæ-
dam.

g